

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

TEMATICKÉ OKRUHY K BAKALÁŘSKÉ ZKOUŠCE

SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE

Bc. studijní program

Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

1. Analýza lidské komunikace, základní pojmy.

(Vymezení komunikace, účel-funkce, motivy komunikování, komunikační kontext, způsoby komunikace, základní teze slovní komunikace, vývoj slovního komunikování).

2. Teorie verbální komunikace. Rétorika.

(Základní charakteristiky, verbální komunikační akt, naslouchání, zpětná vazba, mlčení, informační a vztahová funkce verbální komunikace, prvky verbální komunikace, definice a historie rétoriky, podoby řečnických vystoupení, veřejný projev).

3. Teorie neverbální komunikace.

(Neverbální aspekty komunikace, základní teze, funkce neverbálního komunikování, zásady neverbální komunikace, složky neverbální komunikace, paralingvistika).

4. Intrapersonální komunikace.

(Teorie dialogického self, funkce vnitřního hovoru, vnitřní řeč, metakomunikace – definice, roviny, příklady).

5. Konflikt v komunikaci.

(Styly řešení konfliktu, komunikační nástroje a strategie zvládnání a řízení konfliktu, příklady).

6. Lež v komunikaci.

(Motivace ke lhaní, lhaní jako komunikační problém, společenská lež, zatajení – sebe prezentace – sebeklam – psychopatologie obelhávání).

7. Poradenský rozhovor.

(Základní principy, typy komunikace s klientem, komunikační překážky, specifika poradenského rozhovoru základní techniky).

8. Komunikace v pojmech teorie her a podle transakční analýzy.

(Vybrané pojmy v pojmech teorie her, specifika transakční analýzy, transakce, hry podle transakční analýzy, příklady).

9. Asertivní komunikace.

(Historie asertivity, teze asertivity, základní techniky, desatero asertivních práv, základní asertivní povinnosti, typy asertivního jednání, manipulativní versus asertivní komunikace).

10. Komunikace v některých psychologických směrech.

(Systémový a systemický přístup- komunikace jako součást systému, Neurolingvistické programování – vnitřní mapy, změna rámce, Rogersův přístup – akceptace, autenticita, empatie, příklady).

11. **Poruchy v interpersonální komunikaci I.**

(Komunikace související s duševním onemocněním, neurotická komunikace, narcistní komunikace, autistická komunikace, vulgární a nekrofilní, specifika, strategie, příklady).

12. **Poruchy v interpersonální komunikaci II.**

(Komunikace související s poruchami myšlení, abnormální komunikace, komunikace ve stresu a zásady komunikace v krizových situacích, příklady).

13. **Komunikace s nezletilými dětmi a dospívajícími jedinci.**

(Specifika komunikace, strategie, bariéry komunikace, dovednosti nezbytné k vedení komunikace, příklady).

14. **Komunikace se seniory.**

(Specifika komunikace, metody a techniky komunikace, bariéry komunikace, příklady).

15. **Komunikace s osobami se zdravotním postižením.**

(Mentálním, fyzickým postižením, zrakovým, sluchovým postižením - specifika komunikace, metody a nástroje komunikace, AAK, bariéry v komunikaci, příklady).

16. **Komunikace s klienty s odlišným kulturním a etnickým zázemím.**

(Komunikační strategie, specifika komunikace, metody a techniky komunikace, bariéry v komunikaci, příklady z praxe).

17. **Komunikace se závislými klienty.**

(Látkové, nelátkové závislosti, specifika komunikace, metody a techniky komunikace, bariéry v komunikaci, příklady z praxe).

18. **Komunikace s odmítavým nebo agresivním klientem.**

(Metody a techniky komunikace, základní principy komunikace, praktické příklady).

19. **Komunikace v rodině a při práci s rodinou.**

(Vliv na vývoj dítěte, styly rodinné komunikace, efektivní rodinná komunikace; metody a techniky práce s rodinou, specifika komunikace, bariéry v komunikaci, příklady z praxe).

20. **Facilitace a mediace.**

(Specifika komunikace, metody a nástroje komunikace a zvládání konfliktních situací, bariéry v komunikaci, příklady z praxe).

21. **Specifika komunikace s jednotlivcem a skupinou.**

(Typy komunikace, komunikační bariéry, komunikační rozdíly, specifika - příklady z praxe).

22. **Komunikace a kultura.**

(Vliv kultury na komunikaci, interkulturní komunikace, komunikace v různých kulturách, komunikační normy a etika, vliv médií na kulturu a komunikaci).

23. **Komunikace v masových médiích a digitálních technologiích.**

(Psychologické rysy masové komunikace, současnost masové komunikace, sociální sítě jako hrozba nebo příležitost, AI versus kritické myšlení).

24. **Komunikace v prostředí internetu.**

(Specifika virtuální komunikace, podoby a projevy disinhibice, výuka on-line, jazykové proměny, výhody versus nevýhody, příklady).

25. **Komunikace managementu a organizací.**

(Základy komunikace ve skupině, prvky manažerské komunikace, transparentnost komunikace, komunikační styly, komunikační kanály, strategie zvládání konfliktů, příklady).

DOPORUČENÁ LITERATURA:

- BASU, Andreas., FAUST. Liane. (2013), *Umění úspěšné komunikace*. Praha: Grada.
- BERNE, Eric. (2013), *Co řeknete, až pozdravíte*. Praha: Portál.
- BERNE, Eric.(2011), *Jak si lidé hrají*. Praha: Portál.
- BOUKALOVÁ, Hedvika., CERHA, Ondřej., SEDLÁČEK, Mojmír., ŠTÍROVÁ, Eva. (2023), *Psychologie komunikace*. Grada.
- BREMISOVÁ, Christiane. (2018), *Dětská psychoterapie a poradenství – Komplexní průvodce*. Triton.
- EVANGELU, Jaroslava. Ester. (2013), *Krizová komunikace, Efektivní zvládání krizových a zátěžových situací*. Ostrava: KEY Publishing.
- GABRIEL, Zbyněk., NOVÁK, Tomáš. (2008), *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha: Grada.
- HAYESOVÁ, Nicky. (2013), *Základy sociální psychologie*. 7. vyd. Praha: Portál.
- JANÁČKOVÁ, Laura., WEISS, Petr. (2008), *Komunikace ve zdravotnické péči*. Praha: Portál.
- JANOUSŠEK, Jaromír. (2015), *Psychologické základy verbální komunikace*. Praha: Grada.
- KŘIVOHLAVÝ, Jaro.(1993), *Povídej-naslouchám*. 1. vyd. Praha: Návrat.
- LAHNEROVÁ, Dagmar.(2012), *Asertivita pro manažery*. Praha: Grada.
- LUDEWIG, Kurt. (2011), *Základy systemické terapie*. Praha: Grada.
- MARSHALL, B. ROSENBERG. (2016), *Nenásilná komunikace*. Praha: Portál.
- MATOUŠEK, Oldřich a kol. (2013), *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál.
- McQUAIL, Denis. (2009), *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál.
- MUSIL, Josef. (2008), *Úvod do sociální a masové komunikace*. 2. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha.
- NOVÁK, Tomáš. (2019), *Asertivita v manželství a v rodině*. Praha: Grada.
- NOVOSAD, Libor. (2009), *Poradenství pro osoby se zdravotním postižením*. Praha: Portál.
- PECH, Jaroslav. (2014), *Řeč těla a umění komunikace*. Praha: NS Svoboda.
- PLAŇAVA, Ivo. (2005), *Průvodce mezilidskou komunikací: přístupy-dovednosti-poruchy*. Praha: Grada.
- PROBSTOVÁ, Václava., PĚČ, Ondřej. (2014), *Psychiatrie pro sociální pracovníky*. Praha: Portál.
- SLOWÍK, Josef. (2010), *Komunikace s lidmi s postižením*. Praha: Portál.
- SPERANDIO, Sylvie. (2008), *Účinná komunikace v zaměstnání*. Praha: Portál.
- ŠMOLKA, Petr., NOVÁK, Petr. (2016), *Manželské a rodinné poradenství*. Praha: Grada, Psyché.
- ŠPATÉNKOVÁ, Naděžda. (2023), *Poradenství pro pozůstalé*. Praha: Grada – Psyché.
- ŠPATENKOVÁ, Naděžda., KRÁLOVÁ, Jaroslava. (2009), *Základní otázky komunikace*. Praha: Galen.
- ŠAMÁKOVÁ, Dita., NOVÁK, Tomáš. (2007), *Pravda a lež v partnerství*. Praha: Grada.
- ŠTĚPANÍK, Jaroslav. (2005), *Umění jednat s lidmi 2, Komunikace*. Praha: Grada.
- TIMULÁK, Ladislav. (2006), *Základy vedení psychoterapeutického rozhovoru*. Praha: Portál.

URBAN, Lukáš., DUBOVSKÝ, Josef., MURDZA, Karol. (2011), *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada.

VYBÍRAL, Zbyněk.(2015), *Lži, polopravdy a pravda v lidské komunikaci*. 3. vyd. Praha: Portál.

VYBÍRAL, Zbyněk.(2009), *Psychologie komunikace*. 2. vyd. Praha: Portál.

VYMĚTAL, Štěpán. (2009), *Krizová komunikace a komunikace rizika*. Praha: Grada publishing.

VYBÍRAL, Zbyněk., ROUBAL, Jan. (2010), *Současná psychoterapie*. Praha: Portál.

ŽANTOVSKÁ, Irena. (2015), *Rétorika a komunikace*. Praha: Dokořán.